

ARCHITECT EN PROJECT

"MAATSCHAPPELIJKE MEERWAARDE CREËREN, DAAR DRAAIT HET OM"

"Opdrachten worden steeds complexer. Architectuur en stedenbouw hebben niet enkel betrekking op gebouwen en straten, maar ook op mensen en samenleving." Dit is de gevatte opener van de inspirerende visietekst van Stramien. Een stelling die meteen wordt onderschreven door Ir. arch. Xavier Avontroodt, één van de bestuurders van deze coöperatie met ondertussen bijna veertig gemotiveerde medewerkers. "Maatschappelijke meerwaarde creëren is onze missie. Daarnaast komt het er op aan nieuwe architectuur, met respect voor de context, in te passen in het stedelijk weefsel en wat gegeven is." Een gesprek over architectuur van vandaag en morgen, over passie en teamwork.

Tekst: Eva Goossens | Beeld: Stramien / Fides

Rijnpoort: in hartje Antwerpen wordt een kantoorgebouw getransformeerd tot een woonproject met gemeenschappelijke daktuin.

Stramien architectuur & ruimte CV in Antwerpen is een multidisciplinair ontwerpbureau, zowel actief op het terrein van architectuur als stedenbouw, ruimtelijke planning en ontwerp van publieke ruimte. De integratie van deze

disciplines is één van de sterke drijfveren van het bureau, net als innovatie die al van oudsher in het DNA van Stramien vervat zit. Niet toevallig ontving Stramien vorig jaar dan ook de Jo Crepain carrièreprijs, toegekend aan heel het

team. Xavier Avontroodt: "Sinds een tweetal jaar is Stramien een volwaardige Coöperatieve Vennootschap waarin meer dan de helft van de medewerkers medeaandeelhouder zijn, weliswaar zonder meerderheidsparticipatie.

Stramien organiseerde een participatietraject rond het voorontwerp van de heraanleg van Blaasveld. De meningen van de bewoners worden enomen in de verdere ontwikkeling van het ontwerp.

"Stramien kijkt vooruit, maar met veel respect voor wat ooit was."

Dit creëert extra betrokkenheid en is voor ons een formule die uitstekend werkt."

Nieuwe woonvormen

Het innovatieve van Stramien uit zich op verschillende vlakken. Het bureau gaat uit van een realiseerbare toekomst en gelooft in het vermogen om een antwoord te bieden op de uitdagingen die 'het wonen van morgen' met zich mee brengt. Zo is er ook aandacht voor nieuwe woonvormen en gaat men ook het collectief denken niet uit de weg. Avontroodt: "Het nieuwe woonproject Wastuin in Oud-Berchem is zo'n opdracht die ons op het lijf geschreven staat. Het project kiest bewust voor een heel uiteenlopend aanbod aan woonvormen. Naast het aanbod aan kleine tot middelgrote appartementen, met ook duplex familiewoningen en atelierwoningen om wonen en werken te combineren, wordt voor een deel uitgewerkt als cohousingproject. Zo'n vijftiengezinnen, die er bewust voor kiezen om bepaalde leef- en ontspanningsruimtes te delen, zullen hier een onderdak vinden. >

Door het volume van Rijnpoort subtiel op te delen, past het gebouw beter in de omgeving.

"Verstandig omspringen met schaarste – vooral de schaarse ruimte – is beslist één van de uitdagingen van vandaag voor menig architect."

Bij project De Wastuin kiest men bewust voor een heel uiteenlopend aanbod aan woonvormen, waaronder ook cohousing.

Er komt bijvoorbeeld een intensief groendak met beplanting, paden en terrassen, bovenop een gemeenschappelijke groene binnenruimte met stadsnatuur."

Waardering voor erfgoed

Stramien kijkt vooruit, maar wel met veel respect voor wat ooit was. En dit is voor woonproject De Wastuin niet anders. Avontroodt: "Op de site staat nu nog een industriële wasserij, sinds enkele jaren buiten gebruik. Alles is gestart met een grondige analyse van de erfgoedwaarde van het gebouw. Zo zal het industriële karakter van de wasserij voelbaar blijven door de restauratie van de bakstenen schouw en de herbestemming van enkele magazijnen. Bovendien worden de afbraakma-

Deze groene oase, de binnenruimte van project De Wastuin, wordt gedeeld door alle bewoners en is bovendien doorwaadbaar.

terialen waar mogelijk hergebruikt. Zo kunnen we het arduin recupereren voor de aanleg van de tuin." Niet zomaar een tuin, trouwens. Deze 'Wastuin', een kolpje naar de hand van de Stramien landschapsarchitecten, moet zorgen voor groene rust, verbinding en natuurlijke

verkoeling. "Het is een groene plek die bewoners en de buurt dicht bij de natuur en elkaar brengt. Bovendien is de tuin doorwaadbaar, waardoor we ook een extra maatschappelijke meerwaarde creëren. Ondanks het collectieve karakter zorgen we ook dat elke entiteit zich kan terugtrekken op zijn privé-terras. Een eigen plekje blijft dus belangrijk."

Omgaan met schaarste

Verstandig omspringen met schaarste is beslist één van de uitdagingen van vandaag voor menig architect. Grondstoffen en energie, maar ook en vooral 'ruimte', volgens Stramien het meest schaarse goed. Vooral in de steden zorgt dit voor uitdagingen. Herbestemming is het motto. Nog een voorbeeld hiervan is Rijnpoort in hartje Antwerpen. Een kantoorgebouw uit de jaren '70 wordt momenteel omgevormd tot een eigentijds woonproject, meer dan voorheen geënt op de omgeving. Avontroodt: "Het voormalige kantoorgebouw had weinig aansluiting bij de architectuur van de Leien en de Tunnelplaats.

Site De Schalk in Willebroek wordt heringericht tot een uitnodigend belevingspark.

Stramien, goed voor de Jo Crepain carrièreprijs 2019, telt ondertussen een 40-tal medewerkers.

Dus drongen architecturale aanpassingen zich op. De draagstructuur van de centrale kolommen konden we wel integraal behouden, weliswaar in combinatie met nieuwe gevelementen en grotere ramen die het licht binnentrekken. Door het zichtbeton af te wisselen met metselwerk in dezelfde kleur worden de nieuwe en verschillende volumes subtiel geaccentueerd." En ook hier: aandacht voor groen. "Op +1 komt een gemeenschappelijke daktuin met een gevarieerde beplanting, zitplekken en een pad dat de verschillende toegangen verbindt." Weerom de verbindende 'groene' factor die bijdraagt tot het welbevinden.

Participatietrajecten

Projecten uitwerken is voor Stramien zoveel meer dan plannen tekenen. Het is ook samenwerken, luisteren, onderzoeken, overtuigen en inspireren. Dit vertaalt zich in participatietrajecten die niet zelden vooraf gaan aan stedenbouwkundige ontwikkelingen. Zo ook in één van de nieuwste projecten: de herinrichting van Blaasveld. "We gaan hier voor een aantrekkelijke

openbare ruimte, veilig verkeer, vergroening en klimaatadaptatie. Met twee webinars en online bevestigingen hebben we eerst gepeild naar de meningen van de bewoners. We verzamelden vragen en reacties die we meenemen in de verdere ontwikkeling van het ontwerp", verduidelijkt Xavier Avontroodt. Ook aan het project De Schalk in Willebroek, met de eerste steenlegging achter de rug, ging een participatietraject met diverse workshops vooraf met als doel de noden te definiëren. Dit resulteerde in een masterplan, gedragen door de verschillende diensten. Deze herontwikkeling, die kadert binnen het ruimere verhaal van het Masterplan Huis van de Vrije Tijd, zal resulteren in een uitnodigend belevingspark met een balsportcluster, een omnisportcluster met buitenschoolse kinderopvang en kribbe. Ook hier worden de nieuwe bebouwing en parkinrichting afgestemd op bestaande entiteiten als de sporthal, atletiekpiste en de Bosbeek. Het park wordt een netwerk van wadi's, bomen groepen en een Finse piste. Of hoe ook hier de multidisciplinaire aanpak een troef blijkt te zijn. Stramien op zijn best. ●

Ir. Architect Xavier Avontroodt, bestuurer van Stramien.